

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет іноземних мов
Кафедра комунікативної лінгвістики та перекладу

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ТА ЛІНГВОСИНЕРГЕТИКА

Освітньо-наукова програма «Германські мови»

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти третій (доктор філософії), факультет іноземних мов

Мова навчання українська

Розробники: Бялик В.Д., завідувач кафедри комунікативної лінгвістики та перекладу, доктор філологічних наук, професор

Профайл викладача http://translationdept.chnu.edu.ua/?page_id=6

https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=JvYENOEAAAAJ&view_op=list_works&authuser=1

Контактний тел. +380956763667

Е-mail: y.bialyk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації Онлайн-консультації: понеділок та четвер з 14.00 до 15.00

Очні консультації: понеділок та четвер з 14.00 до 15.00

1. Анотація дисципліни

Курс «Міжкультурна комунікація та лінгвосинергетика» є навчальною дисципліною на вибір у професійній підготовці аспірантів напрямку 10.02.04 – германські мови.

2. Мета навчальної дисципліни:

Метою викладання дисципліни «Міжкультурна комунікація та лінгвосинергетика» є ознайомлення здобувачів зі станом наукового знання у цій галузі й подальше формування їх навичок наукового мислення та вмінь аналізу емпіричного матеріалу.

3. Завдання полягають у тому, щоб:

- визначити об'єкт, предмет, мету й завдання дисципліни «Міжкультурна комунікація та лінгвосинергетика» та з'ясувати її місце серед інших мовознавчих наук;
- ознайомити здобувачів із традиційними та новітніми методами наукового пошуку у галузі міжкультурної комунікації та лінгвосинергетики;
- охарактеризувати інструменти теоретичного опису міжкультурної комунікації та лінгвосинергетики;
- скерувати здобувачів на самостійний пошук релевантних наукових джерел, їх критичний аналіз та вироблення власного погляду на досліджувані проблеми;
- сформувати в молодих науковців навички роботи з емпіричними даними;
- розвивати у студентів теоретико-гіпотетичне мислення;
- формувати навички екстраполяції основних мовознавчих понять на суміжні дисципліни.

4. Пререквізити:

Вступ до мовознавства. Основи наукових досліджень. Основи теорії мовної комунікації. Основи міжкультурної комунікації та комунікативні стратегії.

5. Результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен *знати:*

- об'єкт та предмет дисципліни «Міжмовна комунікація та лінгвосинергетика», її мету та завдання відповідно до напрямів наукової мовознавчої думки;
- місце міжмовної комунікації та лінгвосинергетики серед інших лінгвістичних дисциплін;
- актуальні напрями розвитку мовознавчої теорії.

вміти:

- лінгвістично коректно мислити;
- самостійно аналізувати мовний матеріал;
- узагальнювати інформацію з різних наукових джерел.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <u>Міжкультурна комунікація та лінгвосинергетика</u>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	5	150	2	15		10		125		іспит

3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми лекційних та семінарських занять	Змістовий модуль 1.													
Тема 1. Передумова виникнення і напрями розвитку дисципліни «Міжкультурна комунікація».	12	2	1			9								
Тема 2. Форми та види комунікації як простір реалізації комунікативного стилю.	12	2	1			9								
Тема 3. Дослідження феномена комунікації у сучасній лінгвістичній науці.	12	2	1			9								
Тема 4. Теорія комунікації як інтегративна сфера	12	2	1			9								

знань.													
Тема 5. Основні підходи до розуміння терміна «Міжкультурна комунікація».	32		1			31							
Разом за ЗМ1	80	8	5			67							
Теми лекційних та семінарських занять	Змістовий модуль 2.												
Тема 1. Поняття лінгвосинергетики як методологічної основи дослідження тексту.	7	2	1			4							
Тема 2. Дискурсивна синергетика «живого» слова.	7	2	1			4							
Тема 3. Актуалізація синергетичного підходу у сучасних лінгвістичних дослідженнях.	12	2	1			9							
Тема 4. Принципи синергетики як методологія дослідження словотвірної системи.	22	1	1			20							
Тема 5. Моделювання історії мови як синергетичного процесу.	22		1			21							
Разом за ЗМ 2	70	7	5			58							
Усього годин	150	15	10			125							

3.2.1. Теми семінарських занять

№	Назва теми
1	Граматика: поняття та теорії. Традиційна, дескриптивна та прескриптивна граматики. Ч. Філлмор та відмінкова («рольова») граматики. Трансформаційно-генеративна граматики.
2	Типи граматики: ієрархія Н.Чомскі. Теорія Ч.Філлмора, П.Кея та Дж. Лакоффа : Граматики конструкцій
3	Функціональна граматики та теорія С.Діка. Граматики безпосередніх складових.

3.2.2. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Граматика: поняття та теорії. Традиційна, дескриптивна та прескриптивна граматики. Ч. Філлмор та відмінкова («рольова») граматики. Трансформаційно-генеративна граматики.
2	Типи граматики: ієрархія Н.Чомскі. Теорія Ч.Філлмора, П.Кея та Дж. Лакоффа : Граматики конструкцій
3	Функціональна граматики та теорія С.Діка. Граматики безпосередніх складових.

4. Система контролю та оцінювання

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань аспіранта. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних занять, семінарських занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості аспіранта до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Загальна кількість балів, яку аспірант може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (іспиту).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю (за виступи на семінарських заняттях, виконання тестових завдань). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів, за 2 модуль – 30 балів.

Аспірант, який набрав протягом нормативного терміна вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати іспит і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати іспит з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною. Якщо аспірант набрав менше 30 балів, він не допускається до складання іспиту чи заліку.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну, з якої складається іспит, виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю (іспиту – до 40 балів).

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

Рейтингова оцінка з дисципліни	Оцінювання в системі ECTS	Оцінка за національною шкалою	Залік за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)	Зараховано
80-89	B	4 (дуже добре)	
70-79	C	4 (добре)	
60-69	D	3 (посередньо)	
50-59	E	3 (задовільно)	
35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Незараховано
1-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	

Аспірант, який не отримав позитивної оцінки за підсумками роботи над кожним модулем, вважається не атестованим та не допускається до складання іспиту. Допущеним до складання іспиту аспірант може бути лише за умови відпрацювання всього матеріалу, передбаченого навчальним планом у повному обсязі, або тієї частини навчального матеріалу, за який отримано незадовільну оцінку, або за яким він не атестований.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)					Кількість балів (іспит)					Сумарна к-ть балів	
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

5. Рекомендована література

5.1. Базова

1. Алефиренко Н.Ф. Поэтическая энергия слова. Синергетика языка, сознания и культуры. М.: Academia, 2002. 304с.
2. Буданов В.Г. Принципы синергетики и язык. Философия науки. Вып.8. Синергетика человекомерной деятельности. М.: ИФ РАН, 2002. С.340-354.
3. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. М.: Русские словари, 1997.
4. Горошко Е.И. Информационно-коммуникативное общество в гендерном измерении: монография. Харьков: Либуркина, 2009. 816 с.
5. Грушевицкая Т.Г. Основы межкультурной коммуникации. М.: ЮНИТИ ДАНА, 2002.
6. Гудков Д.Б. Теория и практика межкультурной коммуникации. Курс лекций. М.: Гюзис. 2003. 288 с.
7. Домброван Т.И. Язык в контексте синергетики: Монография. Одесса: КПОГТ, 2013.346 с.
8. Карасик В.И. Языковая спираль: ценности, знаки, мотивы. М.: Гнозис, 2019. 424 с.

9. Князева Е.Н. Основания синергетики. Режимы с обострением, самоорганизация, темпомиры. СПб: Алетейя, 2002. 414 с.
10. Князева Е.Н. Основания синергетики. Человек, конструирующий себя и свое будущее. М.: УРСС, 2014. 264 с.
11. Сендерович С.Я. Фигура Сокрытия. Избранные работы. М.: Наука, 2012.
12. An Introduction to Linguistic Synergetic. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing. 2018. 152 p.
13. Craig, R.T. Communications theory as a Field // Communication Theory 9, 1999. p. 119-161.

5.2 Допоміжна

- 1.Бах Э. Неформальные лекции по формальной семантике. Пер. с англ.. М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2010. 224 с.
- 2.Белоусов О.И. Синергетика текста: От структуры к форме [Монография]/ К.И. Белоусов.- М.: Книжный дом “ ЛИБРОКОМ”’, 2008. 248 с.
3. Глазунова О.И. Синергетика творчества: Опыт анализа художественного текста. О.И. Глазунова. М.: Книжный дом “ ЛИБРОКОМ”’, 2012. 344 с.
4. Еникеева С.М., Домброван Т.И, Пихтовникова Л.С. Синергетические параметры организации и развития словообразовательной системы английского языка. Под. общ.ред Л.С. Пихтовниковой. Харьков : ХНУ шимени В.Н. Каразина, 2015. С.62-87.
- 5.Москальчук Г.Г. Структурная организация текста. М.: УРСС, 2003. 295 с.
- 6.Москальчук Г.Г. Структура текста как синергетический процесс. М.: Едиториал УРСС, 2010. 296 с.
7. Сэпир Э. Избранные труды по языкознанию и культурологии. М.: Прогресс, 1993. 53 с.
8. Хакен Г. Синергетика/ Г. Хакен. М.: Мир, 1980. 406 с.
- 9.Naken H. Chaos and Order in Nature. Berlin: Springer-Verlag, 1980. 281 s.

6. Інформаційні ресурси

1. Електронні ресурси дистанційного навчання ЧНУ.
2. Електронні ресурси лінгвістичного профілю.